

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 127
Tarih: 03.02.2010

70/538

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye'deki basın özgürlüğünün önündeki engellerin bütün boyutlarıyla araştırılması ve alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz. 03.02.2010

1-M. NURİ YAMAN	MUŞ
2-GÜLTAN KIŞANAK	DİYARBAKIR
3-SELAHATTİN DEMİRTAŞ	DİYARBAKIR
4-EMİNE AYNA	MARDİN
5-AKIN BİRDAL	DİYARBAKIR
6-AYLA AKAT ATA	BATMAN
7-BENGİ YILDIZ	BATMAN
8-FATMA KURTULAN	VAN
9-HASİP KAPLAN	ŞIRNAK
10-HAMİT GEYLANİ	HAKKARİ
11-İBRAHİM BİNİCİ	ŞANLIURFA
12-MEHMET NEZİR KARABAŞ	BİTLİS
13-MEHMET UFUK URAS	İSTANBUL
14-OSMAN ÖZÇELİK	SİİRT
15-ÖZDAL ÜÇER	VAN
16-PERVİN BULDAN	İĞDIR
17-SEBAHAT TUNCEL	İSTANBUL
18-SEVAHİR BAYINDIR	ŞIRNAK
19-SIRRI SAKIK	MUŞ
20-ŞERAFETTİN HALİS	TUNCELİ

GEREKÇE

Türkiye’de basın özgürlüğü, BM tarafından “İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’nde” ilan edilen, AİHS, BM “Medeni ve Siyasi haklar sözleşmesi” başta olmak üzere birçok uluslar arası belgede yer alan; demokratik sistemin korunması ve güçlendirilmesinde son derece önemli bir unsur olan; insan haklarına dayalı, demokratik bir toplumun gerçekleşmesi yolunda önemli yapı taşlarından birini oluşturuyor.

Demokratik siyasetin oluşturulmasının temel koşullarından biri olan basın özgürlüğü denildiğinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 10’uncu maddesi ve Terörle Mücadele Yasası akıllara geliyor. Her 3 Mayıs’ta **Dünya Basın Özgürlüğü Günü** kutlanıyor. Bugün dünyada 63 ülkede basın özgürlüğünden söz etmek mümkün değil. Türkiye ise aralarında Nikaragua, Tanzanya, Kuveyt gibi ülkelerin yer aldığı ‘kısmen özgür’ ülkeler kategorisinde bulunuyor. Basın özgürlüğü alanında Finlandiya, Belçika ve İzlanda ilk üç sırayı alırken, Almanya da 17. sırada bulunuyor. Avrupa Birliği adayı Türkiye, Batı Avrupa ülkeleri arasında basın özgürlüğü alanında en alt sırada yer alıyor.

Türkiye’de basın özgürlüğü, mevzuatta hür ve sansür edilemez olarak garanti altına alınmış olarak görünse de sınırlandırılmıştır. Medya devletin ve medya patronlarının kendi çıkarları doğrultusunda etik sınırların dışına çıkıyor, birçok sektörle ekonomik ilişki ağına giriyor.

Kitlelere seslenebilme olanağı olan basının özgür yayıncılık hakkının kısıtlanması halkın doğru ve eksiksiz bilgi almasını da engelliyor. Kendi şirketini veya yakın olduğu kişileri zarara uğratacak haberlerin yayınlanmasına izin vermeyen medya patronları ya da onlara bağlı genel yayın yönetmenleri yaptıkları haberlerin doğru olmasına özen gösterebilirler de her doğru haberin yayınlanmasını önüyor. Böylece medya kuruluşları kamuoyunu bilgilendirme görevinden uzaklaşarak, güçlerini kullanarak patronlarının çıkarlarını korumuş oluyor. Medya patronlarıyla birlikte tekelleşen medya, bir yandan ekonomik alanda haksızlık yaratabilecek bir güce ulaşırken, öte yandan da haber alma özgürlüğünü kısıtlayarak, kendi gücünün çıkar amaçlı olarak kullanılmasına hizmet ediyor.

Medya–ticaret ilişkisi sonucu “siyasetçi” arasında menfaat bağları kurulmaktadır. Siyasetçiye sağlanan medya desteğine karşılık, holdingin çıkarları da hükümet tarafından sağlanıyor. Medyanın tekelleşmesiyle basın, özgürlüğünü de yitiriyor. Yakın zamanda Uzan-Doğan grubunun yaşadıkları, AKP’ye yakın medyanın tekelleşmeye gitmesi; muhalif medyanın susturulması, dışlanması, akreditasyon uygulanması, Kürt ve sol basın üzerinde ki baskılar, Türkiye’deki basın özgürlüğü önündeki engellerin çarpıcı örnekleridir.

Uluslararası Yayıncılar Birliği’nin (IPA), raporlarında “Türkiye’nin birçok politik reformu gerçekleştirmiş olmasına rağmen basın özgürlüğü ve gazetecilere uygulanan

kısıtlamalar anlamında Avrupa Birliği'ne katılmaya hazır olmadığı" belirtilmekte; tutuklama ve soruşturmaların sürmesi, basın çalışanlarının sendikal haklardan yoksun, çok güç koşullar altında görevlerini yerini getirmeye çalışması, cinayetlere kurban gitmesi, Haberleřme gizliliğinin ihlal edilmesi, konuşma kayıtlarının sorun olması kamuoyunda güven kaybı yaratmaktadır.

Basının temel görevi, halkı bilgilendirmek, kamuoyu yaratmak, iktidarı eleştirmektir. Demokrasilerde basının önemli bir güç olması nedeniyle tüm sorunlarının araştırılması için bir komisyon kurulmasında yarar bulunmaktadır.